

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Pētījums veikts projekta „Atbalsts strukturālo reformu ieviešanai valsts pārvaldē” (identifikācijas Nr. 1DP/1.5.1.1.1./10/IPIA/CFLA/004/002)

3.1. aktivitātes „Valsts konkurētspējas novērtējums” ietvaros

Projektu finansē Eiropas Sociālais fonds

Valsts konkurētspējas novērtējuma un ilgtspējīga valsts konkurētspējas uzraudzības modeļa izstrāde

Publiskais iepirkums Nr. MK VK 2010/9 ESF

Metodiskais ziņojums

Pasūtītājs: Valsts Kanceleja

Izpildītājs: Rīgas Ekonomikas augstskola (*Stockholm School of Economics in Riga*)

2011. gada 25. martā

Saturs

1. Ievads.....	3
2. Esošās pieejas.....	4
2.1 Plašs atsevišķu valstu ekonomiskais novērtējums, pamatojoties uz kopīgu pieeju	4
2.2 Valstu konkurētspējas pētījumi	5
2.3 Pētījumi, kas balstīti uz valstu rādītāju salīdzināšanu	8
2.4 Novērtējums.....	10
3. Piedāvājums Latvijas Konkurētspējas ziņojumam	10
3.1 Datu analīze	11
3.2 Secinājumu izstrāde.....	16
3.3 Piedāvātais Latvijas Konkurētspējas ziņojuma plāns	17
4. Secinājumi.....	18

Pielikumi:

- Jaunie ES ekonomiskās pārvaldības mehānismi (1. pielikums)
- Projekta papildinātais laika grafiks (2. pielikums)

Pievienotie darba materiāli:

- Esošo konkurētspējas ziņojumu analīze (angļu valodā, 32 lpp.)
- Citos ziņojumos izmantoto rādītāju un indikatoru kopsavilkums (MS Excel, tikai elektroniski)
- Institucionālā modeļa analīzes forma (angļu valodā, 6 lpp)

Latvijas konkurētspējas ziņojums: valsts konkurētspējas diagnostika

1. Ievads

Projekta atkārtojamas struktūras un institucionālas iekārtas izstrādei, izmantojot Latvijas konkurētspējas ziņojumu (LKZ), pamatā ir vēlme atbalstīt uz faktiem pamatotas politikas veidošanu Latvijā. Tā arī nekad neuzzināsim, vai labāka datu un uz lēmumiem vērsta analīze būtu ļāvusi valstij izvairīties no nesenās krīzes. Bet šāds atbalsts noteikti ļaus izdarīt efektīvākas izvēles, jo valsts mērķis ir izveidot ilgtspējīgas nākotnes izaugsmes stratēģiju.

Plašākā skatījumā Ziņojums sniedz neatkarīgu Latvijas konkurētspējas dokumentāciju un novērtējumu. Kamēr dažādi politiķi izdara savus secinājumus, viņu diskusiju par pareizo ceļu nākotnē pamatā ir vispārējs priekšstats par esošo situāciju. Tas sniedz ieguldījumu specifiskajos politikas dokumentos, kurus Latvijas valdībai ir jānodod saskaņā ar vietējām un starptautiskām saistībām. Jo īpaši LKZ var informēt par Latvijas līdzdalību politikas procesā Eiropas semestra – jaunā 2010. gadā ieviestā un īsumā? pielikumā izklāstītā ES politikas veidošanas cikla ietvaros. Laika gaitā LKZ var arī izmantot, lai izsekotu ekonomikas politiku ietekmei caur ietekmi uz ekonomikas rezultātiem, caur konkurētspējas pamatu izmaiņām un caur to ietekmi uz uzņēmējdarbības līderu izpratni.

Šim dokumentam ir divējāds mērķis: pirmkārt, sniegt pārskatu par citur izmantotām atbilstošām pieejām un metodoloģijām, lai nodrošinātu stratēģisku lēmumu atbalstu valstīm, kas tiecas uzlabot savu konkurētspēju. Detalizētāku informāciju par šā dokumenta nolūkā analizētiem pētījumiem atradīsiet pielikumā. Otrkārt, pamatojoties uz šo pārskatu, šajā dokumentā ir sniegts Latvijas konkurētspējas ziņojumam (LKZ) piemērojamās metodoloģiskās struktūras piedāvājums. Šis piedāvājums tiks pārbaudīts pie starptautiskie ekspertiem un tiks pārskatīts pēc tam, kad būs uzrakstīts pirmais LKZ, izmantojot šo struktūru.

Struktūras novērtēšanai ir trīs galvenie kritēriji:

1. Tai ir stingri jāsakņojas šībrīža labākajā zinātniskajā izpratnē par pamatā esošajiem valsts labklājības virzītājspēkiem;
2. Tai ir jābūt īstenojamai, ņemot vērā Latvijā pieejamos datus, iespējas un resursus;
3. Tai ir jābūt efektīvai tādu ieskatu un ieteikumu radīšanā, kas ir īstenojami un atbilst Latvijas politikas veidotāju vajadzībām.

2. Esošās pieejas

Analizējot esošās pieejas valsts konkurētspējas novērtēšanai, mēs esam identificējuši trīs dažādu veidu pieejas. Katrā no šiem veidiem ir variācijas, un dažos atsevišķos ziņojumos ir apkopoti vairāk kā vienas pieejas elementi.

2.1 Plašs atsevišķu valstu ekonomiskais novērtējums, pamatojoties uz kopīgu pieeju

Vairākas starptautiskas institūcijas regulāri vērtē valsts sniegumu, atsevišķām valstīm piemērojot standarta metodoloģiju. Šajos vērtējumos tiek izmantots plašs ekonomisko rādītāju diapazons un brīvi definēta konceptuālā struktūra, kurā ir noteiktas šo rādītāju lomas un saistība starp tiem. Uzmanība tiek koncentrēta uz īstermiņa un vidēja termiņa ekonomiskās aktivitātes izmaiņām, nevis uz pamatā esošajiem strukturālajiem ilgtspējīgas labklājības virzītājiem. Pētījumos tiek izmantots plašs datu klāsts, kuru vairums tiek iegūts no esošās statistikas. Valstij atbilstošas rīcības piedāvājumi tiek sniegti, salīdzinot valsts stāvokli ar vispārējo „labākās prakses” skatījumu, kas iegūts no akadēmiskās literatūras. Šādu pētījumu vidū var minēt OECD Ekonomiskos apskatus (*Economic Surveys*) un novērtējumus Tiekšanās pēc izaugsmes (*Going for Growth*), kā arī Pasaules Bankas Ekonomisko memorandu:

OECD Ekonomiskie apskati tiek gatavoti regulāras OECD dalībvalstu ekonomiku novērtēšanas ietvaros. Tie ietver vispārēju diskusiju par valsts esošo ekonomisko situāciju un izaicinājumiem, kā arī viena vai vairāku tieši ar šo valsti saistītu politikas jautājumu dziļāku analīzi. Tā piedāvā politikas ieteikumus. Kā vēl vienu atbilstošu pieeju ir jāmin OECD novērtējumu Tiekšanās pēc izaugsmes. Šis 2005. gadā pirmo reizi publicētais ikgadējais ziņojums sniedz salīdzinošu pārskatu par strukturālās politikas attīstību OECD valstīs. Pamatojoties uz plašu strukturālo politiku un izpildījuma rādītāju kopumu, tiek ņemta vērā valsts iepriekšējie panākumi pagātnē par prioritātēm noteikto politiku īstenošanā. Nebūdama dalībvalsts, Latvija nav iekļauta OECD ziņojumu sistēmā.

Pasaules Bankas Ekonomiskie memorandi tiek gatavoti kā padziļināti valsts ekonomikas vērtējumi, kas vēlāk var informēt par Pasaules Bankas stratēģiju attiecībā uz šo valsti, kā arī par valsts Nabadzības mazināšanas programmu. Tie saņem plašu informācijas klāstu no esošajiem statistikas avotiem, bet bieži vien arī no īpaši veidotiem uzņēmumu apskatiem. Eiropas un Centrālāsijas (ECA) valstu reģionā projekts tiek administrēts sadarbībā ar Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības banku (ERAB) un tiek saukts par Uzņēmējdarbības vides un uzņēmumu darbības pētījumu (*Business Environment and Enterprise Performance Survey (BEEPS)*). Apskati tiek veikti neregulāri; pēdējais attiecībā uz Latviju tika veikts 2009. gadā.

Priekšrocības:

- Pārliedzinoša, plaša analīze, kuras pamatā ir galvenokārt standartizēti statistikas dati
- Pārliedzinoša analīze un ieteikumi norādītajām politikas jomām
- Nepieciešama darba grupa, kurai ir pārliedzinoša vispārējā ekonomiskā izglītība, kā arī dažas papildu iemaņas vai praktiskā pieredze

Trūkumi:

- Samērā vāja valstij specifisku prioritāšu noteikšana politikas jomās
- Bieži vien ierobežota saikne starp analīzi un konkrētiem politikas ieteikumiem

2.2 Valstu konkurētspējas pētījumi

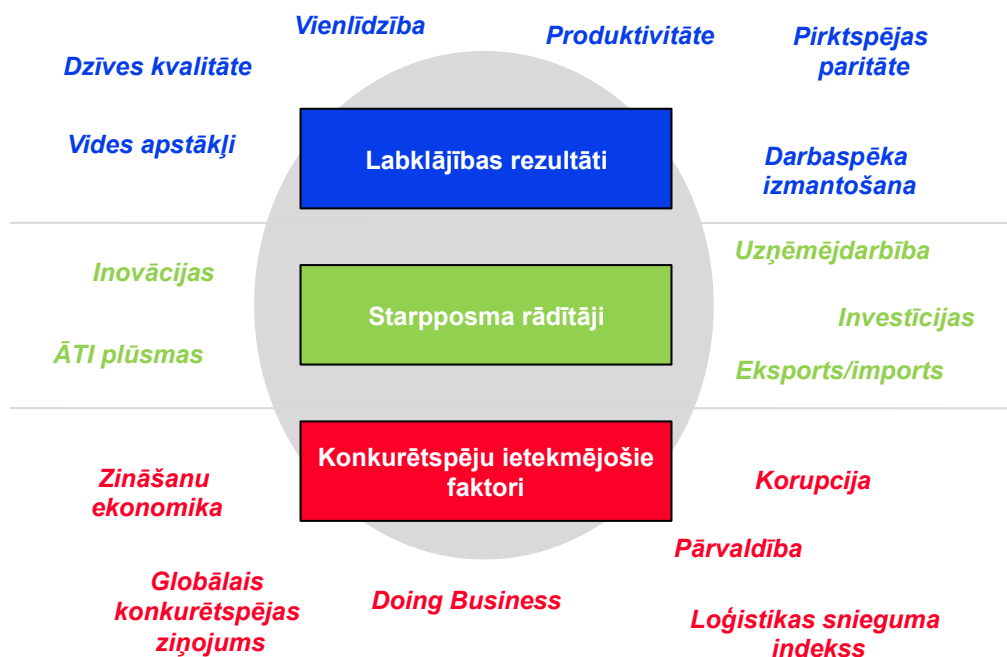
Atsevišķu valstu veikto pētījumu pamatā ir precīzāk formulēta konceptuāla struktūra, kā arī centieni izstrādāt valstij atbilstošus politikas ieteikumus. Uzmanība tiek koncentrēta uz vidēja termiņa ilgtspējīgas labklājības strukturālajiem virzītājiem. Pētījumos tiek izmantots plašs datu klāsts, kuru vairums tiek iegūts no esošās statistikas. Portera iedvesmotie pētījumi diezgan nozīmīgi balstās uz Pasaules Ekonomikas foruma veikto Globālo vadītāju viedokļa ziņojumu Globālās konkurētspējas ziņojuma ietvaros. Ir vairākas pieejas, lai identificētu katrai valstij specifisko darbību ieteikumus:

- Lai no analīzes iegūtu politikas secinājumus, novērtējumu pamatā ir ekspertu viedokļi, piemēram, Īrijas, Igaunijas un Čehijas konkurētspējas ziņojumā
- Novērtējumos, kuru pamatā ir Portera iedvesmotā konkurētspējas struktūra (Singapūra, Vjetnama, Reģiona stāvokļa ziņojums, Ziemeļvalstu globalizācijas barometrs), ir izmantota konceptuālā struktūra, lai noteiktu darbību prioritātes, bet ir nodrošināta arī iespēja ekspertiem noteikt sadarbības paraugus dažādās struktūras jomās
- Novērtējumu, kuros ir izmantota Hausmana/Rodrika (*Hausmann/Rodrik*) izaugsmes diagnostikas struktūra (Salvadora, Meksika, Dienvidāfrika), pamatā ir formulas, kas palīdz noteikt darbības prioritātes

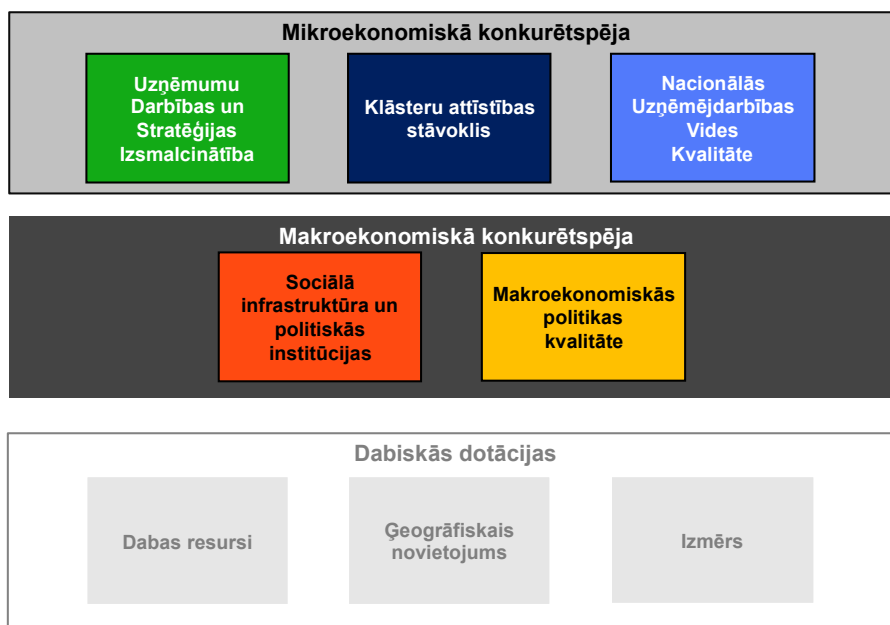
Īrijas Konkurētspējas ziņojumu ik gadu sagatavo Īrijas valdības aģentūra Forfas. Tā gadu gaitā ir iemantojusi cieņu, piedāvājot neitrālu Īrijas ekonomiskā snieguma novērtējumu. Ziņojuma pamatā ir specifiska struktūra, kuras mērķis ir iegūt faktorus, kas ir īpaši nozīmīgi tādai ekonomikai, kā Īrijā. Arengufond sagatavotajai unikālajai Igaunijas konkurētspējas analīzei, kā arī līdzīgām analīzēm vairākās Ziemeļvalstīs arī savas specifiskas pieejas. Interesanti, ka Igaunijas konkurētspējas ziņojums tika izmantots Igaunijas Nacionālajā reformu plānā (NRP) saskaņā ar stratēģiju „Eiropa 2020”, kā arī 2010. gadā izveidotajam Eiropas semestra pārvaldības mehānismam. Čehijas Konkurētspējas ziņojums nepiedāvā integrējamu konceptuālu struktūru, bet atspoguļo daudzu atsevišķu rādītāju datums, kas parasti tiek iegūti konkurētspējas novērtējumos. Līdzīgi kā Ziemeļvalstu globalizācijas barometrs (kas ietilpst turpmāk tekstā izklāstīto Portera iedvesmoto novērtējumu kategorijā) tas ierosina novērtēt atsevišķus rādītājus kā konkurences priekšrocības, neitrāli vai kā trūkumus. Tajā tiek izmantota uzņēmumu, galvenokārt ārvalstu uzņēmumiem piederošu, vadītāju aptauja, lai gūtu turpmāku ieskatu viņu viedoklī par esošajām ekonomiskajām politikām Čehijas Republikā.

Ziņojumos, kurus iedvesmojusi Maikla Portera (*Michael Porter*) konkurētspējas domāšana, ir kombinēta konkurētspējas pamatu analīze ar starpposma rādītāju (tirdzniecības, investīciju, jauninājumu, uzņēmējdarbības u.c.) analīzi un galīgā ekonomiskā snieguma rādītājiem (dzīves standarts, labklājība, ražīgums, darbaspēka mobilizācija u.c.). Konkurētspējas pamatus veido mikro- un makroekonomiskie faktori, un tie aptver rādītājus tādās jomās kā uzņēmējdarbības vides kvalitāte, klasteru klātesamība, uzņēmumu attīstība (visi trīs ir mikroekonomikas faktori), sociālās infrastruktūras un politiskās institūcijas un makroekonomiskā politika (abi ir makroekonomikas faktori). Tajā arī ietilpst arī spēju (dabas resursi, atrašanās vieta) lomas novērtējums attiecībā uz labklājības rezultātu.

Konkurētspēja: līmeņi un indikatori

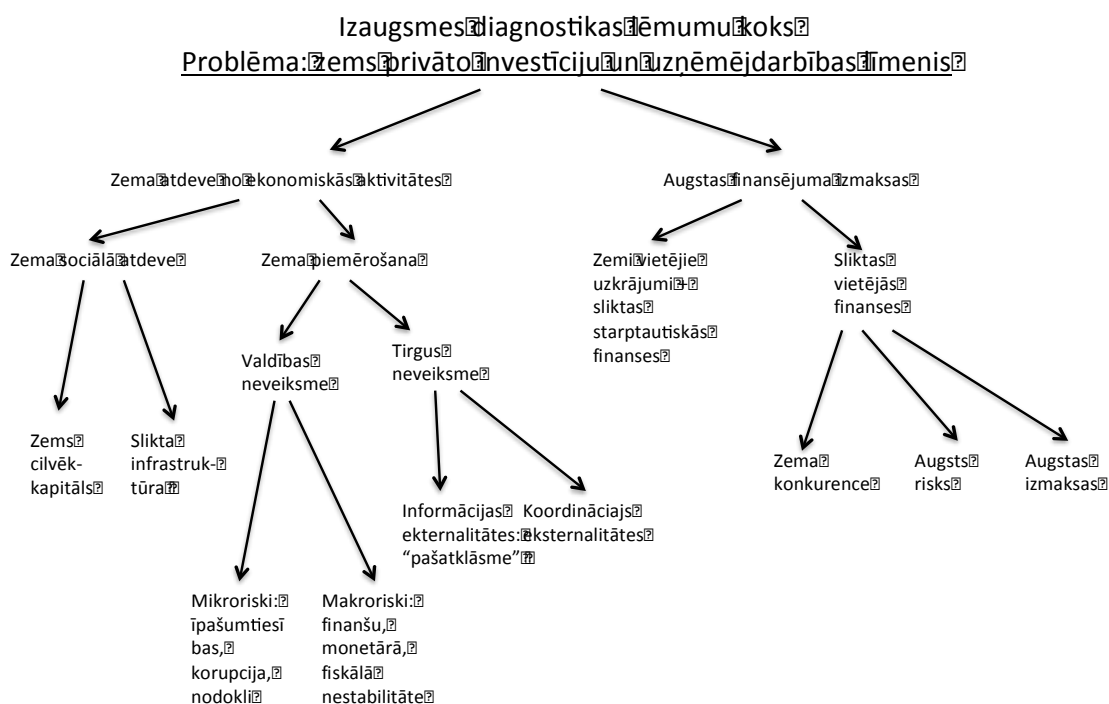
Konkurētspējas struktūra

Struktūras pamatā ir pieejamās literatūras novērtējums, kā arī dažādu valstu labklājības atšķirību empīriskā analīze. Tā ir izstrādāta tā, lai atbilstu atšķirībām politikas procesos, t.i. makro procesos, kurus virza nacionālā valdība un mikro procesos, kurus virza sarežģītāka sadarbība starp privāto sektoru, universitātēm u.c. un dažādām valdības aģentūrām. Kamēr struktūra veicina skaidras diskusijas par esošajām politikām, esošajos pētījumus uzmanība tiek koncentrēta uz iznākumu

iepriekš minēto sfēru ietvaros. Analīzes beigu posmā, virzoties no priekšrocību un trūkumu paraugiem un izmantojot dažādus struktūras rādītājus, lai noteiktu augstāka līmeņa izaicinājumus un piedāvātu politikas atbildes, ir nepieciešams ekspertu vērtējums.

Ziņojumos, kuros ir izmantota Hausmana/Rodrika izaugsmes diagnostikas struktūra, tiek noteiktas katrai valstij specifiskas barjeras, sistemātiski izmantojot lēmumu koku, kas pārbauda dažādus iespējamus identificētās izaugsmes barjeras iemeslus, piem., nepietiekams privāto investīciju un uzņēmējdarbības līmenis. Augstākajā līmenī tā izšķir, vai privātie uzņēmumi neinvestē vai nav spējīgi investēt. Pēc tam tā tālāk izpēta iespējamus iemeslus, kādēļ varētu būt radusies attiecīgā situācija, ietverot dažādas uzņēmējdarbības vides (prasmes, infrastruktūra, uzņēmējdarbības izmaksas, finanšu tirgi) un makroekonomiskās politikas jomas, kā arī valdības nespēju risināt tirgus trūkumus.

Avots: Hausmann/Rodrik, 2008

Struktūra stingri pamatojas standarta ekonomikas teorijā. Savā pamata formā Hausmana/Rodrika pieeja ir veidota, izmantojot ražošanas funkcijas galvenos elementus un tirgus, kas sniedz ieguldījumu izvēlē, kas saistītas ar faktoru ievades līmeņu noteikšanu. Līdzīgi kā iepriekšējā gadījumā, pieejamie pētījumi ir vērsti uz rezultātu attiecībā uz iepriekš minētajām jomām, kaut arī struktūra ļauj skaidri pārrunāt esošās politikas. Struktūra iesaka politikas prioritātes sistemātiski iegūt, novērtējot dažādus mezglus lēmumu kokā. Tomēr autori norāda, ka bieži vien ir sarežģīta vairāku faktoru savstarpējā iedarbība. To noteikšana un atbilstošas politikas atbildes izstrāde ir atkal uzdevumi, kam nepieciešams pieredzējis eksperts.

Priekšrocības:

- Skaidri noteiktas lomas un saiknes starp dažāda veida faktoriem
- Valstij specifiska darbības ieteikumu prioritātes noteikšana politikas jomās

Trūkumi:

- Konceptuālās struktūras kvalitāte ir nevienmērīga, jo īpaši gadījumos, kad struktūra ir izstrādāta vienai valstij; Portera un Hausmana/Rodrika pieejas ir daudz spēcīgākas
- Nepieciešami pieredzējuši pētnieki ar pārliedzošu ekonomisko izglītību un spēju analizēt sistēmisku savstarpējo iedarbību politikas jomās
- Saikne starp analīzi un politikas ieteikumiem līdz šim bieži vien ir nesistemātiska

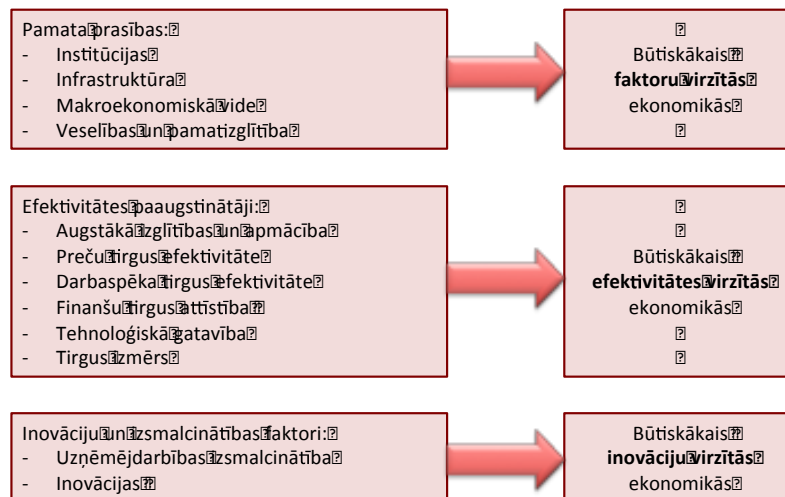
2.3 Pētījumi, kas balstīti uz valstu rādītāju salīdzināšanu

Trešā pētījumu grupa piedāvā salīdzināt rādītājus starp daudzām valstīm. Šiem pētījumiem bieži vien ir ļoti ierobežota konceptuālā struktūra, lai virzītu rādītāju izvēli un apkopošanu. Daži no tiem ir izteikti vērsti uz jaunu datu un rādītāju radīšanu; divi piemēri ir Pasaules Ekonomikas foruma Globālo vadītāju viedokļa ziņojums un Pasaules Bankas Uzņēmējdarbības veikšanas analīze. Pārējie piedāvā būtībā esošo datu apkopošanu, pamatojoties uz attiecīgo pieeju. Lai gan šie pētījumi pēc būtības ir dažādu valstu salīdzinājumi, atsevišķos gadījumos tie tiek izmantoti katrai valstij specifisku ziņojumu sagatavošanā, kuros tiek atspoguļotas aplūkoto jomu priekšrocības un trūkumi.

- Plaši nacionālās konkurētspējas novērtējumi, piemēram, Pasaules Ekonomikas foruma Globālās konkurētspējas ziņojums, Politikas studiju institūta (*Institute of Policy Studies (IPS)*) Nacionālās konkurētspējas pētījums un IMD (*International Institute for Management Development*) Pasaules konkurētspējas ziņojums
- Uz konkrētiem jautājumiem vērsti novērtējumi, piemēram, Pasaules Bankas Uzņēmējdarbības veikšanas analīze, Pasaules Bankas vadības datu kopums, Pasaules Bankas Loģistikas izpildījuma rādītājs, Mantojuma ekonomiskās brīvības indekss, un GEM (*Global Entrepreneurship Monitor*) Globālās uzņēmējdarbības uzraudzības ziņojums

Plašie novērtējumi sarindo valstis, pamatojoties uz kopējo konkurētspējas rādītāju. Pasaules Ekonomikas foruma Globālās konkurētspējas ziņojums piedāvā divpadsmit balstu struktūru, kur šie balsti ir sakārtoti trijās grupās, kurām ir atšķirīga nozīme atkarībā no valsts ekonomiskās attīstības pakāpes. Zemāka ekonomiskās attīstības līmeņa valstīs institūciju, infrastruktūras, makroekonomiskās politikas, veselības un pamatizglītības kvalitāte tiek noteikta kā vissvarīgākā. Valstīm uzlabojot savu labklājību, vairāk uzmanības tiek pievērsts precēm, darbaspēkam un finanšu tirgus efektivitātei, augstākā prasmēm un tehniskajām spējām, kā arī tirgus lielumam. Visattīstītākajām ekonomiskām par kritiskāko uzskata uzņēmumu attīstību un jauninājumu spējas. Struktūras pamatā ir akadēmiskā literatūra, bet nav veikta skaidri noteikta struktūras iepriekš paredzamā spēka empīriskā testēšana. Tās pamatā ir izmantotas kategorijas, kas vispārīgi atbilst dažādām akadēmisko pētījumu jomām. Rādītāju apkopošana vispārējas klasifikācijas rezultātā tiek veikta, pamatojoties uz ekspertu virzītu svēršanu, kuras pamatā savukārt ir akadēmiskie pētījumi nevis empīriskā testēšana.

12 Globālā konkurētspējas ziņojuma pīlāri

Avots: Pasaules Ekonomikas forums, Globālās konkurētspējas ziņojums 2010-11

ES reģionālās konkurētspējas rādītājs piemēro Pasaules Ekonomikas foruma divpadsmit balstu metodoloģiju Eiropas NUTS-2 (Statistiski teritoriālo vienību nomenklatūra (*Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS)*)) reģioniem. Tā kā visa Latvijas valsts teritorija ir klasificēta kā NUTS-2 reģions, šī analīze nepiedāvā nekādus jaunus datus, bet ir izmantojama to reģionālo ekonomiku noteikšanai Eiropā, kas ir Latvijai noderīgi līdzinieki.

IPS nacionālās konkurētspējas pieeja izmanto DDD (*Dual Double Diamond*) modeli. Tas novērtē nacionālo konkurētspēju, pamatojoties uz fiziskajiem un cilvēku faktoriem. Fiziskie faktori ietver faktoru apstākļus, pieprasījuma apstākļus, saistītās nozares un uzņēmējdarbības kontekstus. Cilvēku faktorus ietilpst darbinieki, politiķi un birokrāti, uzņēmēji un profesionāļi. Dati tiek apkopoti, izmantojot pētījumu, kas veikts caur Korejas Tirdzniecības un investīciju veicināšanas aģentūras starptautiskajām aģentūrām. Nav skaidri noteiktas dokumentācijas vai politiku novērtējuma.

IMD ziņojums izmanto struktūru, kas brīvi sajauc iznākumu un izpildījuma virzītājus bez redzamas saistības ar akadēmisko literatūru vai jebkādu sarežģītu empīrisku analīzi. Daži tiek sagatavoti, izmantojot pētījumu, bet citi tiek iegūti no esošās publiskās statistikas.

Uz jautājumiem orientēti novērtējumi sarindo valstis, pamatojoties uz specifisku konkurētspējas sastāvdaļu kopējo rādītāju. Pasaules Bankas Uzņēmējdarbības veikšanas analīze ietver noteikumus un nolikumus, kas ietekmē uzņēmējdarbības veikšanas izmaksas, Pasaules Bankas vadības datu kopuma kvalitātes lielumus un valdības institūciju efektivitāti, kā arī Pasaules Bankas Loģistikas izpildījuma rādītāja pieejamo loģistikas pakalpojumu produktivitātes atbalstītājus. Mantojuma fonda Ekonomiskās brīvības rādītājs aptver valdības intervenci brīvā privāto uzņēmumu un īpašumtiesību izmantošanā. GEM Globālās uzņēmējdarbības uzraudzības ziņojums sniedz –ārskatu un statistiskos datus par jaunu uzņēmējdarbību veidošanos.

Šo struktūru pamatā ir individuāli iegūti dati par noteikta konkurētspējas rādītāja nozīmi attiecībā uz vispārējo labklājību. Rādītāju izvēle un jo īpaši šo rādītāju apkopošana vispārējā rādītājā, tomēr galvenokārt nav sistemātiska. Nav skaidri noteiktas saites ar politikām, bet struktūra principā to pieļauj. Politikas ieteikumi atsevišķām valstīm tiek gatavoti, pamatojoties uz valstu relatīvajām priekšrocībām un trūkumiem, ietverot arī attiecīgus rādītājus.

2.4 Novērtējums

Šīs trīs konkurētspējas novērtējuma pieejas piedāvā dažas noderīgas iezīmes, bet tām ir arī atsevišķi trūkumi. Valstu konkurētspējas pētījumi, kuru pamatā ir vai nu Portera vai Hausmana/Rodrika pieeja, ir vienīgie, kas izmanto konsekventu uz vadošajiem akadēmiskajiem pētījumiem balstītu metodoloģiju ar fokusu uz katrai valstij specifisku ieteikumu izstrādi. Starptautisku organizāciju veiktie vispārīgie pētījumi sniedz noderīgu ieskatu, bet tiem ir tendence būt pārāk plašiem un ar īstermiņa fokusu, piedāvājot maz vidēja termiņa konkurētspējas uzlabošanai nepieciešamu ieteikumu attiecībā uz kritiskajām politikas jomām. Kritēriju salīdzināšanas pētījumi piedāvā noderīgus datus, bet ļoti maz konceptuālas struktūras, kas nepieciešama, lai pārveidotu priekšrocības un trūkumus īstenojamās politikas ieteikumos.

Pat vislabākās esošās pieejas sacenšas divās jomās: Pirmkārt, analīzēm ir tendence būt fokusētām uz ekonomiskajiem rezultātiem vai apstākļiem, nevis uz politikām. Tādējādi tās drīzāk koncentrējas uz to vai esošās politikas pievēršas īstajiem jautājumiem un ir efektīvas, vai nē. Šis trūkums nav konceptuāls, bet tas drīzāk ir jautājums par to, kā tiek ieviests konkurētspējas novērtējums. Otrkārt, analīzes cenšas uztvert sistemātiskas saiknes starp dažādām konkurētspējas jomām. Uzmanības pievēršanai vienam trūkumam var būt neliela ietekme, ja nav nekāda progresu attiecībā uz citu. Hausmana/Rodrika pieeja cenšas aplūkot šo izaicinājumu, nosakot vīdāstošākos ierobežojumus. Bet tas nepalīdz noteikt sistēmiskas iejaukšanās saistītu politikas jomu kopumā. Portera pieeja vairākos veidos konceptuāli ir reakcija uz šo sistēmisko iejaukšanos. Bet tās praktiskā ieviešana nav radusi vienkāršu veidu, kā ar tām tikt galā: struktūra ir pietiekami atklāta, lai tās atklātu, bet to identifikācijai ir nepieciešama ekspertu analīze, nevis vienkārša noteikumu piemērošana.

Mēs ieteiktu Latvijas Konkurētspējas ziņojuma pamatā izmantot paplašinātu Portera iedvesmotās konkurētspējas pieejas versiju. Mēs iesakām šo analīzi vismaz sākotnēji papildināt ar analīzi, kuras pamatā ir Hausmana/Rodrika izaugsmes diagnostikas metodoloģija. Šīs divas pieejas konceptuāli papildina Portera analīzi, tās ir elastīgākas, bet arī prasīgākas attiecībā uz tās ieviešanu, bet Hausmana/Rodrika analīze ir vairāk balstīta uz noteikumiem. Pamatojoties uz pirmā ziņojuma pieredzi, mēs sniegsim piedāvājumu attiecībā uz turpmāko rīcību.

Attiecībā uz šo divu pieeju iepriekšēju pielietojumu mēs paredzam stingrāku datu kategoriju orientāciju uz politikas procesu, plašāku skatījumu attiecībā uz apgūtajām politikas jomām un lielāku elastīgumu attiecībā uz izmantotajiem specifiskajiem datu avotiem. Mēs piedāvājam veikt sistemātisku Latvijas ekonomikas politiku un programmu kartēšanu atbilstoši aplūkotajām konkurētspējas jomām. Tas ļaus vieglāk pārveidot analītiskos rezultātus politikas ieteikumos. Mēs ieteiktu papildināt šo politikas kartēšanu ar uzņēmumu aptauju, jo īpaši ārvalstu uzņēmumiem piederošu, par specifisku Latvijas ekonomikas politiku un programmu kvalitāti un ietekmi. Nākamajā nodaļā ir detalizētāk izklāstīts, kā pieeja tiks ieviesta Latvijas Konkurētspējas ziņojumā.

3. Piedāvājums Latvijas Konkurētspējas ziņojumam

Latvijas Konkurētspējas ziņojumā izmantojamās metodoloģijas piedāvājumā ir aplūkoti divi plaši elementi: dati – kas ir nepieciešams un kādi ir pieejamie avoti – un analīze, kā rīkoties un kādas spējas ir nepieciešamas. Lai gan metodoloģija nodrošina skaidru vispārējo struktūru Ziņojuma sagatavošanai, tā ir pietiekami elastīga, lai risinātu specifiskus uz Latviju īpaši attiecināmus politikas jautājumus.

3.1 Datu analīze

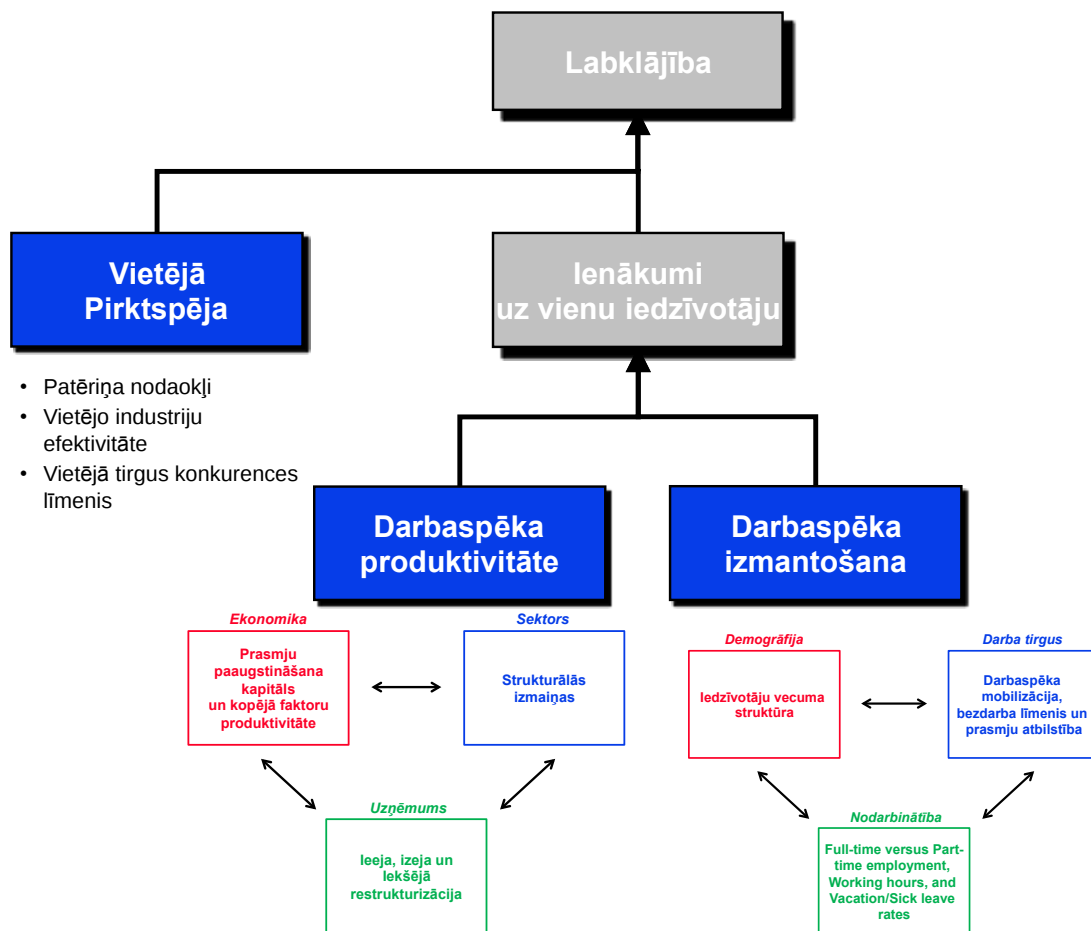
Nepieciešamie dati aptver piecas plašas kategorijas. Mēs minēsim specifiskākus izmantojamo atsevišķo rādītāju piemērus attiecībā uz katru no tām. Tomēr ir nozīmīgi tas, ka pieeja ir ļoti elastīga attiecībā uz specifiskajiem rādītājiem, kamēr dokumentējamā koncepcija tiek īstenota, izmantojot informatīvo datu punktu kopumu. Elastība ir nepieciešama, lai iegūtu visu pieejamo informāciju un padarītu analīzi spēcīgāku pret datu pieejamības jautājumiem.

- Galīgie rezultāti; šīs kategorijas datu ir izstrādāti, lai nodrošinātu ekonomiskās politikas galīgo veiksmi, atbalstot ilgtspējīgu augsta standarta dzīvesveidu Latvijas iedzīvotājiem. Ir jāiegūst divu veidu rādītāji:
 - *Labklājības rādītāji*; kamēr IKP uz vienu iedzīvotāju ir kritisks kopējais labklājības rādītājs, papildu informācija par vides kvalitāti, nabadzību, nevienlīdzību, patēriņu un citiem rādītājiem var sniegt bagātīgāku ieskatu par faktisko ekonomikas dzīves standartu. Mēs izmantosim vairākus nesen veiktus pētījumus, t.sk. Francijas ekonomiskā izpildījuma un sociālā progressa mērījumu komisijas ziņojumu un Legatum labklājības ziņojumu, kas piedāvā plašākus ilgtspējīgas labklājības līdzekļus, lai noteiktu, vai tie ir izmantojami Latvijas Konkurētspējas ziņojumā. Šie, kā daudzi citi, ir norādījuši uz ierobežojumiem, izmantojot IKP uz vienu iedzīvotāju, bet arī centušies piedāvāt vienkārši īstenojamas alternatīvas.

Izmantojamo rādītāju piemēri

- IKP uz vienu iedzīvotāju (PPP)
- Ienākumu sadalījuma Džini koeficients
- Reģionālais IKP uz vienu iedzīvotāju
- Ienākumi/patēriņš uz vienu iedzīvotāju
- Vides kvalitāte
- *Labklājības radīšanas komponenti*; IKP uz vienu iedzīvotāju var aritmētiski sadalīt darbaspēka ražīgumā un darbaspēja mobilizācijā. Šos divus rādītājus var tālāk sadalīt dažādos aritmētiskos komponentos un izmaiņu virzītājos. Tradicionālās izaugsmes uzskaitē, strukturālo izmaiņu analīzē un firmas līmeņa ražīguma izmaiņu analīzē ir noderīgas darbaspēka ražīguma pieejas. Demogrāfiskie faktori, darbaspēka tirgus efektivitātes rādītāji un nodarbinātības attiecību rādītāji attiecas uz darbaspēka mobilizāciju. Lai gan šīs analīzes nesniedz informāciju par labklājības cēloniskajiem virzītājiem, tās sniedz nozīmīgu sākotnēju ieskatu īpašajā veidā, kā ekonomikā tiek radīta labklājība.

Labklājība - detalizēti

Izmantojamo rādītāju piemēri

- IKP uz vienu darbinieku/nostrādāto summu (PPP)
 - Pamatkapitāls uz vienu darbinieku
 - Prasmju līmenis uz vienu darbinieku
 - Kopējās faktoru ražīgums
 - IKP uz vienu darbinieku plašā sektorā
 - Izmaiņas IKP attiecībā uz vienu plašu sektoru
 - IKP uz vienu darbinieku esošajos uzņēmumos, jaunos ienācējos, esošos uzņēmumos
 - Zuduma līmenis ekonomikā
 - Nostrādās stundas uz vienu iedzīvotāju
 - Bezdarba līmenis
 - Bezdarbnieku attiecība pret vakancēm
 - Iedzīvotāju demogrāfiskais profils
- **Starpposma rādītāji:** šīs kategorijas dati ir izstrādāti, lai izmērītu aktivitātes līmeni jomās, kas ir gan to pamatā esošās konkurētspējas atspoguļojums, gan svarīgs mehānisms pamatā esošās konkurētspējas pārveidē maksimālā labklājībā. Ir jāiegūst divu veidu rādītāji:

- *Tirdzniecība un investīcijas*; eksporta un importa intensitāte, vietējo investīciju proporcija, kā arī iekšupvērstu un uz āru vērstu ārvalstu tiešo investīciju klātbūtne sniedz nozīmīgu ieskatu attiecīgās valsts ekonomiskajā pievilcībā gan īstermiņā, gan ilgtermiņā, Tirdzniecības un ārējo tiešo investīciju rādītāji ir īpaši svarīgi tādai mazai atklātai ekonomikai kā Latvija.

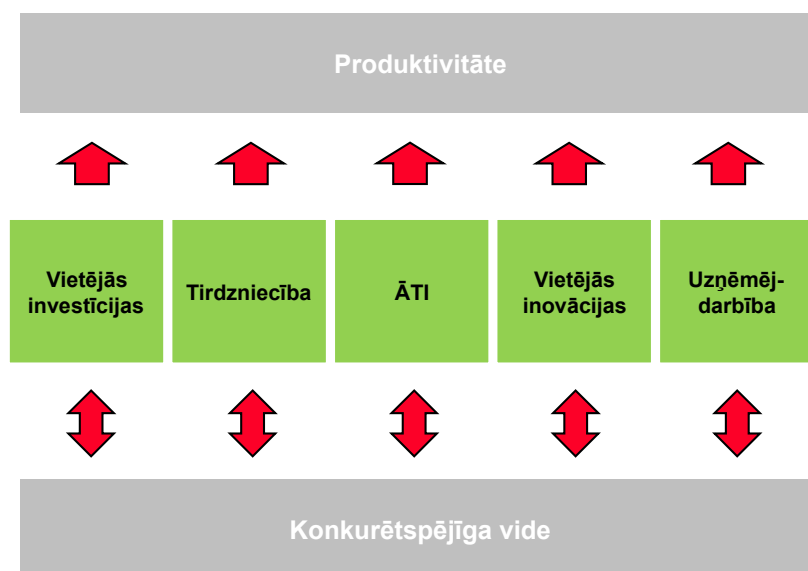
Izmantojamo rādītāju piemēri

- Globālā eksporta, importa daļa
- Iekšupvērstu un uz āru vērstu ārvalstu tiešo investīciju daļa (akcijas, plūsmas)
- Bruto kapitālieguldījumi
- *Jauninājumi un uzņēmējdarbība*; jauninājumu un jaunu uzņēmumu veidošanas pakāpe, jo īpaši augstas izaugsmes pasākumos, ir svarīgs nākotnes labklājības rādītājs. Tas arī piedāvā ieskatu šābrīža konkurētspējas pamatu sistēmiskajās priekšrocībās un trūkumos.

Izmantojamo rādītāju piemēri

- Patentēšana
- Jaunu preču un pakalpojumu pārsvars
- Jaunu uzņēmumu veidošana (piekļuves proporcijas, izaugsmes proporcijas)

Indikatori un konkurētspējas veicinātāji

- **Konkurētspējas pamati un nodrošinājums**; šīs kategorijas dati ir izveidoti, lai iegūtu informāciju par esošās ekonomiskās aktivitātes un labklājības pamata iemesliem. Ir jāiegūst trīs veidu rādītāji:

- *Makroekonomiskā konkurētspēja*; sociālās infrastruktūras un politisko institūciju kvalitātei ir nozīmīga ietekme uz labklājības ilgtermiņa vidi. Makroekonomiskās politikas kvalitātei ir daudz īstermiņa saistību, bet tā ir daudz vairāk pakļauta arī politikas veidotāju kontrolei

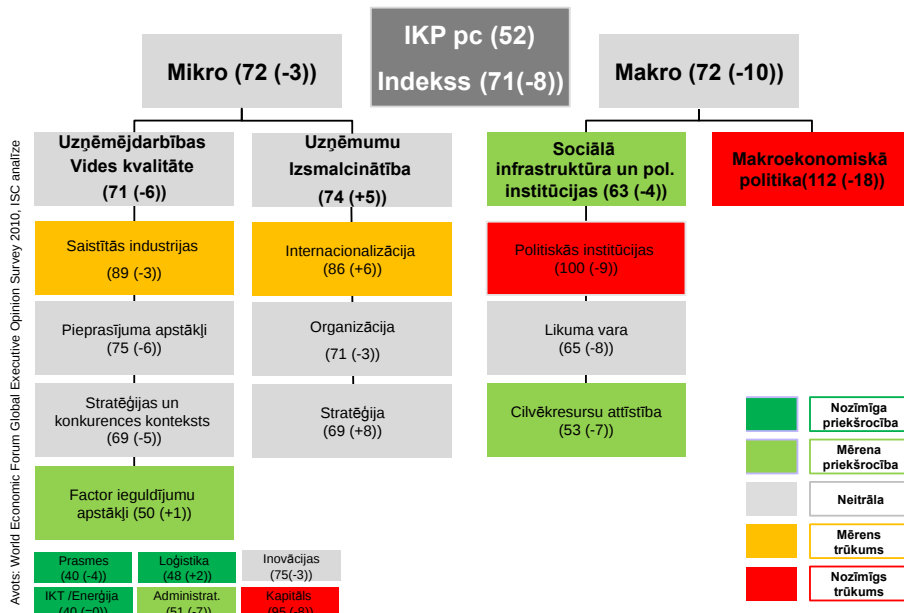
Izmantojamo rādītāju piemēri

- Korupcijas pārsvars
 - Sabiedriskās pārvaldības kvalitāte
 - Publiskā sektora parāds, deficīts
- *Mikroekonomiskā konkurētspēja*; biznesa vides kvalitāte, klasteru klātbūtne un dinamisms un uzņēmumu attīstība nosaka to ražīguma līmeni, kuru ekonomika var sasniegt

Izmantojamo rādītāju piemēri

- Dažādi aptauju rādītāji visās mikroekonomiskās konkurētspējas jomās
- Statistiskie dati par infrastruktūras pieejamību un cenām
- Statistiskie dati par prasmēm un jauninājumu sistēmu izpildījumu
- Statistiskie dati par relatīvajiem cenu līmeņiem un tirgus daļām galvenajos sektoros
- Statistiskie dati par klasteru pārsvaru un spēku

Latvijas Konkurētspējas profils 2010

- *Nodrošinājums*; kamēr laka gaitā ģeogrāfiskā vieta un dabiskais nodrošinājums ir stabils, šie ir svarīgi pamatā esoši apstākļi, uz kuriem ir jāreaģē nacionālajā ekonomikas stratēģijā. Tas, vai ekonomika ir spējīga izmantot savu nodrošinājumu vai nē, ir svarīgs pamatā esošās konkurētspējas rādītājs.

Izmantojamo rādītāju piemēri

- Dabas resursu nodrošinājums
- Atrašanās vieta, galveno tirgu tuvums, tirdzniecības plūsmas
- **Politikas;** šīs kategorijas dati ir izstrādāti, lai iegūtu informāciju par esošajām valdības programmām un politikā, kas ietekmē konkurētspējas pamatus. Šajā analizē vajadzētu ietvert Latvijas politikas un Latvijas uzņēmumu ES programmu un iniciatīvu izmantošanu/līdzdalību tajās. Ir jāiegūst divu veidu rādītāji:
 - *Makroekonomiskā konkurētspēja;* valdības centieni uzlabot dažādus institucionālās kvalitātes, kā arī makroekonomiskās politikas elementus.
 - *Mikroekonomiskā konkurētspēja;* valdības centieni uzlabot uzņēmējdarbības vidi, klasteru rašanos un dinamismu, kā arī uzņēmumu attīstību.

Izmantojamo rādītāju piemēri

- Neseno/plānoto politiku un programmu dokumentācija
- Aptauju dati par politiku, programmu un to administrējošo institūciju uztveri
- **Konteksts;** šīs kategorijas dati ir izstrādāti, lai iegūtu informāciju par faktoriem, kas tieši nav saistīti vai neietekmē ilgtermiņīgas labklājības līmeņus, bet sniedz svarīgu ieskatu kontekstā, kurā ir jāizdala politiku izvēles. Ir jāiegūst divu veidu rādītāji:
 - *Pašreizējais ekonomiskais klimats;* papildus informācijai par ekonomiskās uzticības datiem šajā jomā ir jābūt ietvertiem arī tādiem rādītājiem, kā izmaiņas darbaspēka vienības izmaksās, biržu apribe u.c., kas sniedz detalizētāku ieskatu pašreizējās tendencēs
 - *Profila dati par ekonomisko ģeogrāfiju un ekonomikas sastāvu;* lai gan urbanizācijas līmenis un specifisku nozaru klātbūtne nav ne noderīgs politikas instruments, ne tiešs konkurētspējas virzītājs, abi sniedz svarīgu informāciju par politikas prioritātēm

Izmantojamo rādītāju piemēri

- Ekonomiskās uzticības rādītāji (aptauja, precīzi dati)
- Ekonomikas plašais sastāvs
- Galvenie tirdzniecības partneri
- Latvijas ekonomiskā ģeogrāfija

No gada gadā būs nelielas izmaiņas novērtējuma daļās: Šajā gadījumā ir jāapspiež nodrošinājums un līdz zināmai pakāpei sociālā infrastruktūra un politiskās institūcijas, kā arī ekonomiskā ģeogrāfija un sastāvs. Pārējiem būs izteiktas svārstības, jo īpaši apspriežot ekonomisko klimatu un makroekonomiskās politikas rezultātus. Šīs ir jomas, kurās īstermiņa cikliskas kustības pārklājas ar ilgāka termiņa strukturālajām tendencēm. Galvenais ziņojuma fokuss būs uz jomām, kur izmaiņas galvenokārt norisinās vidējā termiņā, t.i. 2-5 gados. Tajās ietilpst, piemēram, labklājības radīšanas komponenti, tūlītēji ekonomiskās aktivitātes rādītāju un konkurētspējas mikroekonomiskie pamati. Politikas ir arī svarīgs analīzes ieviešanas elements, ar laiku nobīdēm lēmumu pieņemšanā, un galīga ietekme uz konkurētspējas pamatiem un ekonomiskajiem rezultātiem.

Vairumu datu šajās četrās kategorijās var iegūt no pieejamās vietējās un starptautiskās statistikas. Starptautiskie kritēriju salīdzināšanas vingrinājumi, piemēram, Pasaules Bankas, ES un Pasaules Ekonomikas foruma piedāvātie, ir nozīmīgi izmantojami avoti. Kaut gan konkurētspēja nav nulles summas spēle, kur vienas valsts labākam izpildījumam ir negatīva ietekme uz visām pārējām valstīm, dažādu valstu salīdzinošie dati var sniegt noderīgu papildu ieskatu priekšrocību un trūkumu profilā, kas var būt sagaidāms no Latvijas labklājības līmeņa un ekonomiskās attīstības posma valsts.

Lai dokumentētu un novērtētu Latvijas pašreizējo ekonomisko politiku un programmas, būs nepieciešami papildu dati. Lai gan dažus no tiem ir iespējams iegūt no starptautiskiem novērtējumiem, Latvijas Konkurētspējas ziņojumam ir jāklūst par vadošo pašreizējo politiku informācijas avotu. Bez tam vajadzētu veikt uzņēmumu aptauju, jo īpaši ārvalstu uzņēmumiem piederošu, lai gūtu ieskatu par specifisku Latvijas ekonomikas politiku un programmu kvalitāti un ietekmi. Lai veiktu padziļinātu specifisko jautājumu vai politikas jomu analīzi, varētu būt nepieciešami arī papildu dati. Šādus datus varētu iegūt no Latvijas sabiedrisko iestāžu veiktām specifiskām datu vākšanām vai speciāli orientētām aptaujām.

Atsevišķi rādītāji tiks identificēti kā konkurences priekšrocības, neitrāli vai kā trūkumi, ņemot vērā Čehijas Konkurētspējas ziņojuma un Ziemeļvalstu globalizācijas barometra piemēru. Lai gan pamatā esošie detalizētie dati būs pieejami Ziņojumā, ir nodoms to pasniegt tādā formā, kas ļauj to vienkārši izmantot politikas diskusijās. Klasifikācija tiks veidota, pamatojoties uz noteikumiem, atkarībā no Latvijas atrašanās vietas salīdzinājumā ar līdzīgām valstīm un reģioniem. Līdzīgo valstu grupa tiks izvēlēta, pamatojoties uz līdzību pašreizējās labklājības, pašreizējās vispārējās konkurētspējas ziņā un uz atrašanās vietas pamata iezīmju kopumu (ekonomikas lielums, ekonomikas sastāvs, pēc pārejas posms, jauna ES dalībvalsts u.c.). Kur tas būs iespējams, klasifikācija tiks atsevišķi veidota līmenim (pašreizējā situācija) un tendencei (vīdēja termiņa izmaiņas).

3.2 Secinājumu izstrāde

Saistības un ieteikumu izstrāde būs balstīta uz specifisku atbildamu jautājumu kopuma. Pirmais jautājumu kopums būs paredzēts augstāka līmeņa sintētisku novērojumu identificēšanai attiecībā uz iepriekšējās datu analīzes paraugiem. Pamatā šīs sadaļas mērķis būs noteikt kritiskās šaurās vietas, kas aizkavē Latvijas ekonomikas augstāku izpildījumu. Šie jautājumi sniedz ieskatu aplūkojamajos individuālajos analītiskajos jautājumos:

- Kādas atsevišķas konkurētspējas jomas ir konkurences priekšrocības, kādas ir neitrālas ai kādas ir konkurences trūkumi?
- Kā konkurētspējas pamati izskaidro relatīvās priekšrocības un trūkumus labklājības jomā un starpposma rezultātu rādītājus?
- Vai pašreizējo IKP uz vienu izdzīvotāju līmeni atbalsta pamatā esoša konkurētspēja?
- Kā pašreizējais algu līmenis ir saistīts ar pamatā esošo konkurētspēju?
- Kuras pamatā esošās konkurētspējas jomas ir – atsevišķi vai grupā – kritiskais saistošais augstākas labklājības ierobežojums?

Pamatojoties uz šo jautājumu analīzi, Latvijas Konkurētspējas ziņojumā tiks atklāti vairāki kritiski izaicinājumi, ar kuriem saskaras Latvijas ekonomika. Šiem izaicinājumiem būs tendence aptvert plašākas konkurētspējas jomas, ne tikai atsevišķus rādītājus vai šauras politikas.

Otrs jautājumu kopums ir saistīts ar politikas ieteikumiem, kas izriet no šīs analīzes. Šie jautājumi sniedz ieskatu aplūkojamajos jautājumos:

- Kā šābrīža politikas darbību profils ir saistīts ar kritiskajiem izaicinājumiem, ar kuriem saskaras Latvijas ekonomika?
- Vai ir nepieciešams novirzīt politikas darbību uz citu prioritāru jomu kopumu, kuram pašlaik netiek pievērsta uzmanība?
- Vai būtu jāmaina šābrīža politikas, kas ir vērstas uz Latvijas kritiskajiem izaicinājumiem, jo tās nav radījušas nepieciešamo ietekmi?
- Vai Latvijā ir nepieciešamā institucionālā struktūra – valdībā, kā arī attiecībās starp valdību un privāto sektoru – lai pievērstos izaicinājumiem, ar kuriem tā pašlaik saskaras?
- Kāda ir analīzes ietekme uz Latvijas saistību ar ES, piem., Latvijas Nacionālo reformu programmu (NRP), ES struktūrfondu izmantošanu Latvijā un Latvijas uzņēmumu līdzdalību citās ES programmās?

Šā Ziņojuma fokuss būs uz to jomu noteikšanu, kurās ir nepieciešama ekonomikas politikas darbība – jauni centieni vai izmaiņas esošajās programmās. Tas izklāstīs šo politikas darbību kā prioritāšu izvēles motivāciju un aprakstīs mērķus, kurus šīm darbībām ir jātiecas sasniegt. Detalizēti ieteikumi specifiskām darbībām un to ieviešanas nianse neietilpst šā Ziņojuma ietvaros.

3.3 Piedāvātais Latvijas Konkurētspējas ziņojuma plāns

Pamatojoties uz iepriekšminētajām diskusijām, mēs piedāvājam šādu Latvijas Konkurētspējas ziņojuma (LKZ) plānu. Bez tam katrā LKZ būs ietvertas divas padziļinātas konkurētspējas vai politikas jomu izpētes, kas ir īpaši interesantas Latvijas apstākļiem. Pamatojoties uz LKZ rezultātiem, šīs jomas tiks atlasītas pārrunās starp iestādi, kurai tiks uzticēts veidot LKZ, un Latvijas valdību.

A. Ievads

- Pašreizējais ekonomiskais klimats
- Ekonomikas profils (sastāvs, ekonomiskā ģeogrāfija)

B. Ekonomiskais izpildījums

- Latvijas dzīves standarts
- Latvijas labklājības sadalīšana
- Tirdzniecības, investīciju un jauninājumu starpposma rādītāji

C. Konkurētspējas pamati

- Nodrošinājuma loma
- Makroekonomiskā konkurētspēja: Sociālā infrastruktūra un politiskās iestādes
- Mikroekonomiskā konkurētspēja: Uzņēmējdarbības vide, klasteri un uzņēmumi
- Pašreizējo valdības politiku loma

D. Secinājumi

- Galveno vājo vietu noteikšana
- Politikas ieteikumi

4. Secinājumi

Šajā ziņojumā ir izklāstīts konceptuālās struktūras piedāvājums, kas tiks izmantots Latvijas Konkurētspējas ziņojumā, pamatojoties uz pašlaik citās valstīs piemērotu līdzīgu esošo pieeju pārskatu. Piedāvātā pieeja atbilst trīs sākotnēji noteiktajiem kritērijiem:

1. Tā izveido visaptverošu diagnostisku pieeju, pamatojoties uz pārbaudītu konceptuālu struktūru labklājības pamatā esošo virzītāju izpratnei. Tās pamatā ir labākās prakses no plaša līdzīgu ziņojumu un pētniecības pieeju klāsta.
2. Tā ir elastīga attiecībā uz specifiskiem datu avotiem un var tikt galvenokārt ieviesta, pie nosacījuma, ka ir pieejama esošā statistiskā informācija. Tiek piedāvāta jauna vienkārša līmeņa datu izstrāde, kas būs ieviešama, pie nosacījuma, ka ir pieejami resursi. Pieejai būs nepieciešama izpētes darba grupa ar pārliecinošu ekonomisko izglītību un ideālā gadījumā ar pieredzi izvēlētajā struktūras piemērošanā. Tā ierosina testēt divas konceptuāli papildinošas pieejas ar neredz atšķirīgām prasībām attiecībā uz izpētes darba grupas pieredzes līmeni.
3. Tā ir izstrādāta, lai Latvijas politikas veidotājiem nodrošinātu īstenojamu, uz faktiem pamatotu informāciju. Tā nodrošina galvenos datus, struktūru, analīzi un ieteikumus, piedāvājot pilnīgu caurspīdīgumu loģiskajai ķēdei no analīzes līdz ieteikumam. Tās mērķis ir palīdzēt Latvijas politikas veidotājiem koncentrēt uzmanību uz viskritiskākajiem jautājumiem un politikas jomām. Pieeja ir izstrādāta arī, lai informētu par Latvijas saistību ar ES, jo īpaši tās ieguldījumu Eiropas semestra politikas veidošanas ciklā.

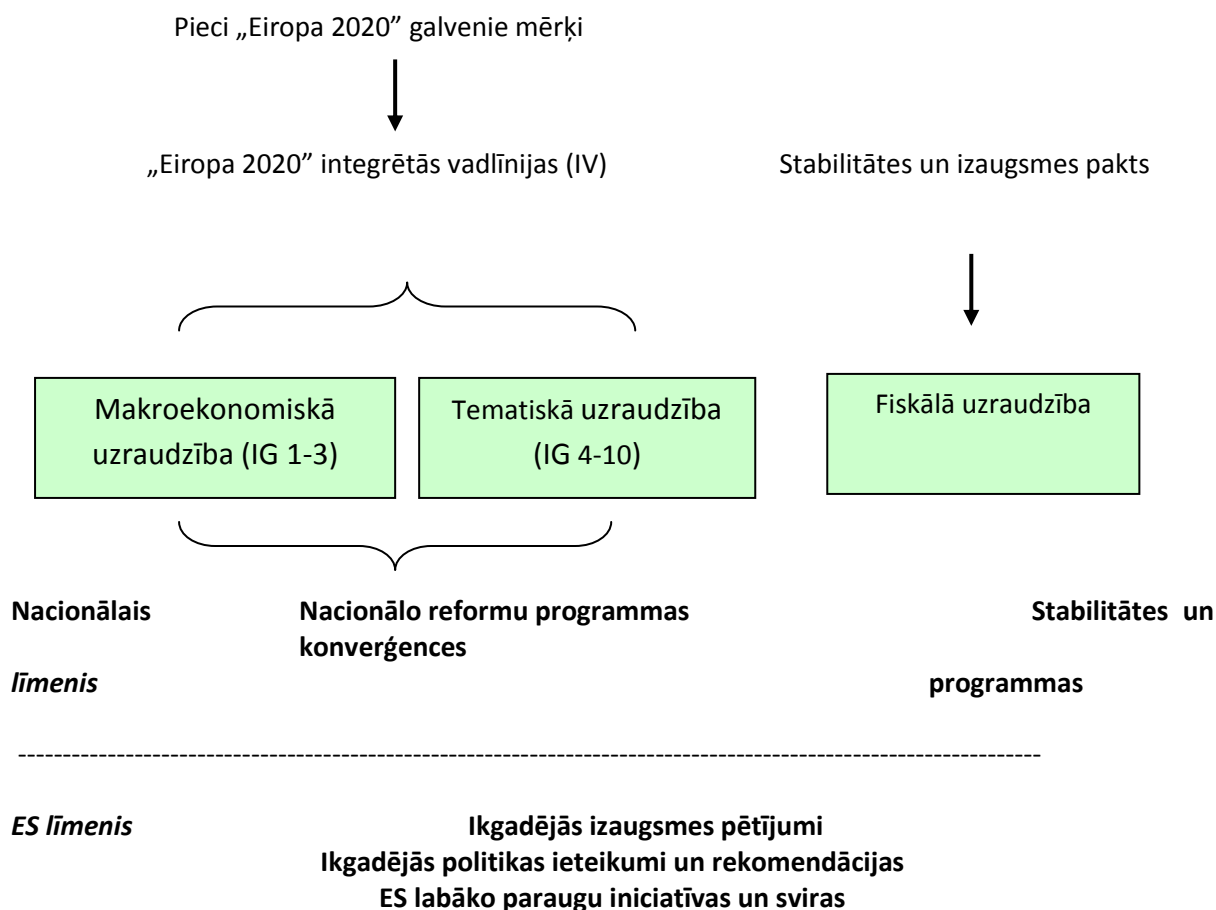
Šajā dokumentā izklāstītais piedāvājums tiks nepārtraukti detalizēts un attīstīts, darba grupai to iestrādājot pirmajā Latvijas Konkurētspējas ziņojumā.

1. pielikums Jaunie ES ekonomiskās pārvaldības mehānismi

Jaunā arhitektūra

Lai stiprinātu ekonomisko pārvaldību un koordināciju, atmostoties no ekonomiskās krīzes, ES 2010. gada septembrī apstiprināja jauno ES ekonomiskās pārvaldības arhitektūru. Tās mērķis ir nodrošināt koordinētu ieviešanas mehānismu saskaņā gan ar stratēģiju „Eiropa 2020”, gan Stabilitātes un izaugsmes pakta un jaunām stingrākas uzraudzības un kontroles procedūrām. Jaunā arhitektūra ir shematiski attēlota A.1. attēlā.

A.1. attēls: Jaunā ES ekonomiskās politikas pārvaldības arhitektūra

A.2. Eiropas semestris: ikgadējais politikas cikls

Jaunās koordinētās pieejas ieviešana notiek ES semestra, zemāk A.2. attēlā redzamā ikgadējā politikas cikla ietvaros. ES semestris sākas ar Ikgadējo izaugsmes pārskatu, kurā Komisija piedāvā analīzi, pamatojoties uz „Eiropa 2020” mērķu īstenošanu, makroekonomisko ziņojumu un kopīgo nodarbinātības ziņojumu, kā arī izklāsta integrētu atjaunošanas un izaugsmes pieeju, kas vērsta uz galvenajiem rādītājiem.

Pavasara padome, būtībā pamatojoties uz Ikgadējās izaugsmes pārskatu, noteiks galvenos izaicinājumus, ar kuriem saskaras ES dalībvalstis un sniegs padomus attiecībā uz politikām. Ņemot vērā šos ieteikumus, dalībvalstis prezentēs un pārrunās savas vidēja termiņa budžeta stratēģijas, izmantojot Stabilitātes un konverģences programmas, un vienlaikus sagatavos Nacionālās reformu programmas, kurās izklāstītas darbības, kas tiks veiktas tādās jomās kā nodarbinātība, izpēte, jauninājumi, enerģija un sociālā iekļaušana. Šie divi dokumenti tiks vēlāk aprīlī nosūtīti Eiropas Komisijas vērtējumam.

Pamatojoties uz Komisijas vērtējumu, Padome līdz jūnijam-jūlijam izsniegs katrai valstij specifiskus ieteikumus, kā arī iespējams katrai valstij specifiskus ieteikumus tām valstīm, kuru politikas un budžeti nav atbilstoši (piemēram, ja to plāni nav reālistiski makroekonomisko pieņēmumu ziņā vai arī tie nav vērsti uz galvenajiem izaicinājumiem fiskālās konsolidācijas, konkurētspējas, nelīdzsvarotības u.c. ziņā).

Jūlijā Eiropas Padome un Ministru Padome sniegs politikas konsultācijas pirms dalībvalstis pabeidz savus budžeta projektus nākamajam gadam.

A.2. attēls: Eiropas semestris

